TÝŽDEŇ KARIÉRY

2. - 6. DECEMBER 2019

Týždeň kariéry je spoločná iniciatíva Centra Euroguidance a Združenia pre kariérové poradenstvo a rozvoj kariéry, ktorej cieľom je **propagácia služieb kariérového poradenstva širšej verejnosti a zlepšenie dostupnosti a kvality poradenských služieb na Slovensku**.

Tento rok je iniciatíva rozdelená do **4 tématických oblastí**:

I. Zodpovedný zamestnávateľ
II. Moderná škola
III. Úrad pre ľudí
IV. Inkluzívny neziskový sektor

Prečo sa zapojiť?

Aby ľudia spoznali, že kariérové poradenstvo existuje, čo sa za ním skrýva a ako pre nich môže byť prospešné. Zviditeľnite svoje služby a ponuku kariérového poradenstva čo najširšiemu publiku!

Kto sa môže zapojiť?

Všetci poskytovatelia kariérového poradenstva. Centrá pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, základné, stredné a vysoké školy, výchovní poradcovia, kariéroví poradcovia, poradcovia z úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, zamestnávatelia, neziskové oganizácie i súkromni poskytovatelia.

A prečo práve vy?

Aby ste využili pre svoje podujatie spoločnú značku Týždňa kariéry a stali sa súčasťou veľkej siete poskytovateľov služieb celoživotného poradenstva. Spropagujte Vaše podujatia a zviditeľnite ich na webovej stránke Týždňa kariéry!

Ako sa zapojiť?

Zorganizujte stretnutie (v rámci vlastnej organizácie alebo s inými partnermi), na ktorom rôznymi tvorivými metódami (brainstorming, brainwriting) **zozbierate rôzne nápady na aktivity**, z ktorých následne vyberiete pár najzaujímavejších.

Rozhodnite sa, aká bude vaša hlavná cieľová skupina a popremýšľajte o tom, ako najlepšie toto publikum zaujať. Čo by vyvolalo ich záujem alebo bolo pre nich užitočné? Aké činnosti by ste chceli pre nich pripraviť?

Vytvorte si **časový plán**. Kedy je potrebné začať s prípravou aktivity? Akých partnerov osloviť?

Ak je aktivita pripravená a naplánovaná, môžete vyplniť **registračný formulár**. V prípade potreby objasnenia Vás budeme kontaktovať alebo Vám do niekoľkých dní potvrdíme, že Vaše podujatie bolo pridané do kalendára.

Registrované aktivity sa môžu uskutočniť v období pred, počas, prípadne aj po konaní Týždňa kariéry.

Realizujte Vaše podujatie podľa plánu. Nezabudnite na **zber spätnej väzby** od účastníkov. Vyhodnoťte Vaše podujatie: Čo bolo hlavným prínosom pre cieľovú skupinu? Akú spätnú väzbu ste získali? Ako Vám to umožní zlepšiť túto aktivitu v budúcnosti?

Pri propagácii nezabudnite označiť aktivitu **logom Týždňa kariéry**. Jeho posolstvo sa tak bude šíriť ďalej.

ZODPOVEDNÝ ZAMESTNÁVATEĽ

Kariérové poradenstvo nie je vyhradené len pre školy, poradne či úrady práce. Často sa hovorí, že mladí ľudia nevychádzajú zo školského systému dostatočne pripravení na pracovný život. Chýbajú im zručnosti a kompetencie, ktoré sa vyžadujú pre úspešné zaradenie sa na trh práce, keďže školy nemajú kapacitu a pružnosť reflektovať dynamické zmeny na trhu práce vo svojich osnovách.

Sú to ale zamestnávatelia a zamestnávateľské zväzy, ktoré môžu prispievať k zefektívneniu služieb kariérového poradenstva **poskytovaním informácií o svojich potrebách a nárokoch na pracovnú silu**, nadväzovaním spolupráce s ostatnými aktérmi poradenského systému či aktívnym oslovovaním širokej verejnosti a **vytváraním príležitostí pre mladých ľudí oboznámiť sa so svetom práce priamo v praxi**.

Zodpovedný zamestnávateľ zároveň podporuje **transparentnosť a prenositeľnosť odborných zručností získaných výkonom zamestnania** - napríklad formou potvrdení o úrovni dosiahnutých vedomostí a zručností zamestnancov.

Ako sa môžu zamestnávatelia zapojiť do kariérového poradenstva?

- **Účasť na vzdelávacích a pracovných**
- **veľtrhoch**
- **Besedy na školách**
- **Exkurzie na pracovisku** (workplace visits)
- **Job shadowingy a stáže**
- **Mentoringové programy**
- **Workshop pre zamestnancov** zameraný na identifikáciu kľúčových zručností a možností profesionálneho rozvoja

Hľadáte inšpirácie?

Spoločnosť **Nexteria** každoročne organizuje interaktívny pracovný veľtrh **Night of Chances**, na ktorom môžu mladí ľudia stretnúť najvyšších zástupcov rôznych firiem a zároveň s nimi a ich kolegami neformálne nadviazať kontakt. Súčasťou veľtrhu bývajú panelové diskusie, stánkové zóny, workshopy, odborné prednášky a tzv. „speed dating" (krátke stretnutie s potenciálnym zamestnávateľom). Osobitná pozornosť je každý rok venovaná digitálnej revolúcii a zmenám, ktoré so sebou prináša pre trh práce.

Americká obchodná komora ponúka študentom vysokých škôl možnosť zapojiť sa do **Mentor Network Program**, v rámci ktorého sú prepájaní s predstaviteľmi renomovaných firiem pôsobiacich na Slovensku. Po úvodnom stretnutí nasleduje recepcia, ktorá je unikátnou príležitosťou pre študentov stretnúť predstaviteľov firiem v neformálnej atmosfére. V rámci tohto podujatia môžu študenti diskutovať s mentormi o všetkom od školy, práce, manažmentu či vodcovských schopností.

Súťaž **Podpor svoj odbor** spustila **Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora** za účelom zatraktívnenia študijných a učebných odborov s poľnohospodárskym a potravinárskym zameraním. Prostredníctvom súťaže angažuje komora priamo stredné odborné školy a ich žiakov, aby vytvárali krátke videá zamerané na propagáciu ich študijného či učebného odboru. Tri najlepšie videá budú následne ocenené a získajú aj finančnú odmenu.

MODERNÁ ŠKOLA

Škola je miestom, kde žiaci a študenti objavujú svoje hodnoty, záujmy, formujú si svetonázor, učia sa spolupráci a významu učenia samotného. Kariérové poradenstvo teda musí byť súčasťou školských osnov a aj pri poradenstve platí „**čím skôr, tým lepšie**“.

Moderné trendy v kariérovom poradenstve v školstve sa odkláňajú od tradičnej profesijnej orientácie a diagnostiky. Naopak, do popredia sa dostávajú systémové prístupy ku kariérovému poradenstvu vo forme **kariérovej výchovy**, ktorá sa nesústreďuje len na kľúčové momenty v študijnom a kariérovom rozhodovaní žiaka (voľba strednej školy, voľba vysokej školy, prechod na trh práce), ale je poskytovaná kontinuálne naprieč štúdiom a integrovaná do učebných osnov jednotlivých predmetov.

Pri kariérovej výchove je **kľúčová spolupráca**, a to jednak medzi pedagogickými zamestnancami školy navzájom (výchovný a kariérový poradca, školský psychológ, špeciálny pedagóg, triedny učiteľ, riaditeľ) a takisto spolupráca s rodičmi, centrami pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, úradmi práce, centrami včasnej intervencie, lokálnymi zamestnávateľmi či širšími, sociálnymi komunitami. Ako hovorí staré africké príslovie „výchova dieťaťa si vyžaduje celú dedinu“. O kariérovej výchove to, samozrejme, platí tiež.

Nechajte sa inšpirovať nasledujúcimi aktivitami:

Pozvite úspešných absolventov Vašej školy, s ktorými sa môžu študenti stotožniť a nechať sa nimi motivovať. Zavolajte do triedy ochotných rodičov, ktorí porozprávajú, ako sa dostali k svojej práci, čo pre nich znamená a čo pokladajú vo svojom profesionálnom živote za dôležité.

Spolupráca školy a CPPPaP
Pozvite na rodičovské združenie zástupcu CPPPaP, ktorý rodičom predstaví aktivity centra. Čudovali by ste sa, koľkí rodičia nevedia, na koho sa so svojimi výchovnými a vzdelávacími dilemami obrátiť.

Tvorba portfólia
Viete, čomu sa venujú Vaši žiaci vo voľnom čase a v čom sú dobrí? Silné stránky a záujmy sú dôležitými faktormi pri rozhodovaní sa o ďalšom štúdiu či kariérovom smerovaní. Nechajte žiakov spracovať vlastné portfólio – súbor dôkazov o svojich zručnostiach, schopnostiach a kompetenciách. Na jeho vytvorenie vám môže poslúžiť nástroj **Europass**.

Pozvite rodičov k spolupráci
Nechajte deti tvoriť spoločnú koláž s rodičmi na tému „Moje vysnívané povolanie“. Žiak môže prepájať svoje silné stránky s povolaniami, o ktorých uvažuje, a s rodičmi zhodnotiť, ktoré povolania a školy k nim vedúce prichádzajú do úvahy.

„Kariérový speed networking“
Poznáte „speed dating“? Je to zábavný spôsob, ako spoznať rýchlo veľa zaujímavých ľudí. Zavolajte na vašu školu zástupcov regionálnych zamestnávateľov, pripravte im stanovištia a skupinky žiakov budú v intervale piatich minút stanovištia striedať.

Pracovný pohovor nanečisto
Vyberte tri reálne inzeráty z aktuálnej ponuky z vášho regiónu a nechajte žiakov, aby si jeden vybrali, pripravili si k nemu životopis a motivačný list a pripravili sa na pohovor. Zavolajte do školy človeka, ktorý má skúsenosť s výberom ľudí a vedením pohovorov, a dajte žiakom možnosť zúčastniť sa na simulovanom pracovnom pohovore.

Karneval povolaní
Pre deti predškolského a mladšieho školského veku je karneval obľúbenou zábavou a výber kostýmov môže vyvolať prvý rozhovor s rodičmi na tému „Čím chceš byť, keď vyrastieš?“.

Spolupráca školy a zamestnávateľa
Výber budúceho povolania môžu podporiť najmä zmysluplné kontakty žiaka so svetom práce. Simulovaný pracovný pohovor, exkurzia, stáž/prax žiakov na pracovisku, súťaž zručností, cvičná firma? Návod pre ich organizáciu nájdete aj v tomto **materiáli**.

Príklady dobrej praxe

Zuzana Machová z organizácie **Teach for Slovakia** inovatívnym spôsobom spojila informatiku a kariérovú výchovu. Žiaci ZŠ počas výučby informatiky vytvárali prezentácie na tému ich ďalšieho kariérového smerovania a uplatnenia sa na trhu práce. Žiakom bol poskytnutý priestor, aby si sami spravili online rešerš ponúk na trhu práce, vybrali si tie, ktoré zodpovedali ich záujmom a schopnostiam. Získané informácie spracovali vo forme prezentácie. Následne kontaktovali prostredníctvom e-mailu človeka pracujúceho v danom povolaní s doplňujúcimi otázkami. Na záver svoje zistenia odprezentovali pred triedou.

Gymnázium Antona Bernoláka v Námestove poskytuje svojim študentom už niekoľko rokov **ucelený program kariérového poradenstva**. Každý študent počas štyroch rokov absolvuje kurzy a aktivity, ktoré mu pomôžu spoznať samého seba, identifikovať svoje silné a slabé stránky, žiaci dostávajú priestor na tréning komunikačných a sociálnych zručností. So žiakmi sa pracuje systematicky, aktivity sú riadené *metodickou príručkou kariérneho poradenstva* vytvorenou pod dohľadom odborného garanta, ktorá je k dispozícii všetkým učiteľom.

Univerzitné poradenské centrum UPJŠ v Košiciach vytvorilo za účelom zlepšovania pripravenosti študentov pre pracovný trh unikátnu spoluprácu s lokálnymi zamestnávateľmi vo forme kariérového klubu. **Career Club UPJŠ** je platforma, v ktorej môžu študenti nájsť personalizované informácie o pracovných príležitostiach. Cieľom klubu je zároveň nadviazať dlhodobé partnerstvá so zamestnávateľmi. Členstvo je pre zamestnávateľov bezplatné a zahŕňa možnosti sprostredkovania pracovných ponúk, realizácie workshopov či možnosť spolupráce na záverečných prácach.

CPPPaP Čadca od roku 2008 združuje svoje služby kariérového poradenstva v rámci platformy **ČAMIP** (Čadčiansky model interaktívneho profesijného poradenstva). Model systémovo rieši kariérovú orientáciu žiakov vo vzťahu k aktuálnym trendom na trhu práce a je založený na efektívnej spolupráci škôl, žiakov samotných, ich rodičov, ÚPSVaR, firiem a zamestnávateľov. ČAMIP sa skladá z 5 modulov: 1) workshopy pre výchovných poradcov a žiakov; 2) intervenčný program Dni voľby povolania; 3) veľtrh EXPO Čadca; 4) poradenské dni pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia; 5) evaluácia programu.

ÚRAD PRE ĽUDÍ

Služby zamestnanosti sú tradične najväčším poskytovateľom kariérového poradenstva na Slovensku. Jednou z hlavných výziev pre metodikov a odborný poradenský personál je **zohľadniť individuálne potreby a záujmy klientov** pri nastavovaní a poskytovaní služieb kariérového poradenstva.

Rovnako ako pri školách je dôležité, aby sa každý úrad práce angažoval v **širšej spolupráci regionálnych poradenských aktérov**. Poradenské služby by sa zároveň nemali sústreďovať len na kompenzačné opatrenia (poskytovanie poradenstva ľuďom, ktorí stratili zamestnanie alebo absolventom), ale mali by vo svojich regiónoch, v komunitách a školách **pôsobiť preventívne**. Už dnes existuje mnoho úradov, ktoré pravidelne navštevujú školy a poskytujú preventívne poradenstvo či organizujú skupinové poradenstvo pre ženy po materskej dovolenke.

Nechajte sa inšpirovať nasledujúcimi aktivitami:

Spropagujte poradenské služby
Mnohí uchádzači o zamestnanie nevedia o tom, že úrad práce poskytuje odborné poradenské služby. Spropagujte informácie o tejto možnosti na nástenke, formou letákov na recepcii alebo zorganizovaním informačného stretnutia pre zamestnancov oddelenia pre služieb občanov. Vytvorte pravidelný program skupinových stretnutí vo forme „job klubu“. Predveďte kolegyniam a kolegom ukážku poradenských aktivít.

Inovujte burzy informácií/povolaní
Úrady práce často organizujú alebo spoluorganizujú burzy informácií a veľtrhy práce. Pripravte pre účastníkov poradenský stánok, na ktorom budú mať možnosť stretnúť sa s kariérovým poradcom, prípadne zúčastniť sa interaktívneho workshopu na tému výberu povolania. Pripravte pre účastníkov a vystavovateľov aktivity dopredu: napríklad formou pracovného listu, pomocou ktorého budú žiaci zisťovať špecifické informácie o cielenom študijnom odbore, škole alebo povolaní. Inšpiráciu nájdete napríklad tu.

Podporte spoluprácu a networking
Služby zamestnanosti disponujú cennými informáciami o trhu práce. Zorganizujte na úrade alebo na škole informačné stretnutie o situácii vo vašom regióne: Kto sú najväčší zamestnávatelia? Aká je miera uplatnenia absolventov jednotlivých študijných odborov? Aká je štruktúra ponuky voľných pracovných miest?

Príklady dobrej praxe

Úrad práce v českom Děčíne pripravil pre žiakov ZŠ aktivitu, v rámci ktorej do školy pozval jej bývalých žiakov. Neformálna beseda viedla pracovníčky úradu práce k nápadu zozbierať a šíriť ich skúsenosti z prechodu zo základnej na strednú školu ďalej. Plagáty „Ako to vidia dievčatá“ a „Ako to vidia chlapci“ boli vystavené na veľtrhu „Škola Děčín 2016“, počas ktoréh študenti z „plagátov“ diskutovali s návštevníkmi veľtrhu o tom, ako sa rozhodovali pre strednú školu, kto im pomáhal pri výbere školy a ako sa pripravovali na prijímacie konanie.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné poskytuje v rámci svojich odborných poradenských služieb program pre ženy po návrate z materskej dovolenky. Program im pomáha spoznať svoje kvality a silné stránky, prekonať obavy a strach zo zlyhania a podporovať ich vo vytrvalosti, aktivite a sebaprezentácii. Dôležitou súčastou stretnutí je výmena skúseností a vzájomná podpora medzi účastníčkami.

INKLUZÍVNY TRETÍ SEKTOR

Tretí sektor a nezávislí poskytovatelia zohrávajú v kariérovom poradenstva čoraz významnejšiu úlohu. Prostredníctvom partnerstiev so školami, zamestnávateľmi, samosprávami, verejnými inštitúciami a ďalšími partnermi **dostávajú kariérové poradenstvo k novým cieľovým skupinám**, ktoré sú často na trhu práce znevýhodnené. Ich výhodou je najmä poznanie lokálneho socio-ekonomického kontextu, vnímavosť k regionálnym špecifikám, ktoré im umožňuje poskytovať službu vychádzajúcu z potrieb miestnej komunity.

Neziskový sektor podporuje inkluzívnosť nielen otváraním sa mnohým vylúčeným a znevýhodneným cieľovým skupinám, ale tiež **aktívnym vstupovaním do spoločenských diskusií** s cieľom pôsobiť na mienku širokej verejnosti, zamestnávateľov a ďalších aktérov. Čoraz viac plní dôležitú **úlohu aj pri podpore a rozvoji poradcov samotných**, a to prostredníctvom vzdelávaní, workshopov a seminárov. Aj vďaka tomu sa môžu služby kariérového poradenstva dostať bližšie ku všetkým klientom.

Nechajte sa inšpirovať nasledujúcimi aktivitami:

Nadviazanie regionálnej spolupráce
Dopyt po kariérovom poradenstve rastie, ale niekedy je potrebné byť iniciátorom pohybu. Ak ste nezávislým poskytovateľom, kontaktujte školy vo vašom meste, materské centrá, neziskovky alebo samosprávu a diskutujte spolu o možnostiach spolupráce.

Ochutnávka kariérového poradenstva
Dohodnite sa s nejakou príjemnou kaviarňou vo Vašom meste a zorganizujte podujatie "Na kávu s kariérovým poradcom" – interaktívny workshop či individuálne konzultácie otvorené verejnosti. Podujatie spropagujte plagátmi, na sociálnych sieťach alebo kontaktujte profesijné združenie pre širšiu propagáciu.

Prepájajte miestnu komunitu
Otvorte svoje stretnutia pre ľudí „zvonka", umožnite im zapojiť sa do aktivít, ktoré bežne ponúkate svojim klientom. Profitovať môžu obe strany – spoznávanie sa v inom kontexte môže približovať znevýhodnené skupiny bežným ľuďom, podporí sa sieťovanie a aktivity kariérového poradenstva získajú ďalších podporovateľov.

Príklady dobrej praxe

Podnik medzitrhu práce (sociálny podnik v Banskej Bystrici) pripravil so skúsenou kariérovou poradkyňou poradenský program pre Rómov zo sociálne vylúčených komunít. V procese bolo kariérové poradenstvo spojené so sociálnym poradenstvom, pričom dôraz bol kladený na individuálny prístup. Práca bola vykonávaná priamo v teréne a zacielená na celú rodinu klientov. Súčasťou programu boli tréningy zamerané na zvyšovanie sociálnej gramotnosti.

OZ Mareena spustilo v roku 2018 Program kariérového poradenstva pre cudzincov žijúcich na Slovensku. Program je kombináciou skupinových a individuálnych stretnutí, počas ktorých získajú účastníci praktické informácie o pracovnom trhu na Slovensku, konzultácie k životopisu a pracovným pohovorom, posilnia si prezentačné zručnosti, zamerajú sa na sebapoznávanie, osobnostný a kariérový rozvoj. Po ukončení kurzu kariérového poradenstva sa môžu jeho absolventi prihlásiť do mentoringového programu.

TÝŽDEŇ KARIÉRY

2. - 6. DECEMBER 2019

www.tyzdenkariery.sk

Erasmus+